

прочихъ своихъ братьевъ, примѣру столь похвалному и столь лестному для ихъ будущности“.

Такова е задачата, която си поставя Априловъ въ своята книга, но явно е, че той косвено съ нея преследва целта да извика у руситѣ съдѣйствиe и помощъ, или, както се изразява: *покровителство* на образователния стремежъ на българитѣ въ ново време. Въ това отношение твърде характерно е следното мѣсто въ предговора на „Денницата“: „Во времена болѣе счастливыя, когда лучъ просвѣщенія, при помощи единокровной Россіи, озарить нынѣшнихъ чадъ Болгаріи: когда всѣ русскіе ученые убѣдятся въ ихъ славянизмъ и вспомнятъ о первобытномъ состояніи русской грамотности и о принятіи отъ болгаръ церковныхъ книгъ: тогда Русскіе поставятъ себѣ въ нѣкоторую обязанность покровительствовать развивающемуся нынѣ желанію Болгаръ обрабатывать кромѣ новой и старую свою литературу и, быть можетъ, принесутъ дань Россіи своими способностями и ревностію“.

Кулминационната си точка и завършъкъ първитѣ руски изучавания на стара и нова България намиратъ въ класическия „Очеркъ путешествія по Европейской Турціи“ (1844 — 45) отъ В. И. Григоровичъ, излязълъ първенъ въ Ученыя Зап. Казанскаго Унив., 1848, кн. III, а после и като отдѣленъ отпечаткъ (второ изд. Москва въ 1877). Това съчинение на Григоровича, както и заслугитѣ му къмъ българското културно и национално дѣло бѣха напоследъкъ у насъ предметъ на особена монография, написана отъ пок. проф. Ив. Шишмановъ. (Студии изъ областта на Бѣлг. възраждаче. В. И. Григоровичъ, неговото пътешествие въ Европ. Турция въ Сб. Ак., кл. ист.-фил. кн. VI. София; 1916). Освенъ като ученъ славистъ, обогатилъ науката съ важни открития въ областта на славянскитѣ древности и засилилъ научния интересъ къмъ България, „класическата страна“ на тия древности, Григоровичъ има специално за насъ, българитѣ, твърде голѣмо значение. Нему ние дължимъ първото научно изследване на новобългарския езикъ; той е първиятъ, който откри Македония за славянския ученъ свѣтъ; той доказа, че отечеството на старобългарския (староцърковнославянския) езикъ е Македония. Голѣми сж заслугитѣ на Григоровича за българската етнография и българския фолклоръ. „Съ най-голѣма вѣрсатностъ може днесъ да се твърди, казва проф. Шишмановъ, че той е, който даде идеята на Димитра Миладинова да записва фолклорни материали. Григоровичъ принесе голѣми услуги и на нашето общо национално дѣло, като зяяви високо, че българскиятъ народъ има нужда отъ свои народни иерарси, които да иматъ при-